

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"י, פרשת ויחי תשע"א

ויחי יעקב וגו' (מ"ז – כ"ח)

וברש"י פרשה זו סתומה לפי שכיון שנפטר יעקב נסתמו עיניהם ולבם וכו'. אפשר לפרש הסיבה שנסתמו עיניהם ולבם לפי שכל זמן שהצדיק נמצא בזה העולם הרי נמצא הוא בקרב ישראל ומאזין לצרותיהם וחסרונותם ופועל למענם כל ההשפעות הטובות, אבל אחר שגווע ונאסף אל עמיו הרי הוא מתעלה מדרגא לדרגא ושוכח לגמרי מהעולם התחתון (כדמוכח סוגיא דברכות י"ח ע"ב ע"ש), ולכן כיון שנפטר יעקב ונתעלה לעולם האמת פסקה ההשפעה ונסתמו עיניהם ולבם, אמנם מן האופנים שבהם אפשר לעורר זכותו של הצדיק הוא ע"י שמזכירין את דבריו שאמר בחיים וע"ז שפתותיו דובבות בקבר ופועל למענם השפעות וברכות, ולכן אמרו השבטים "אביך צוה לפני מותו לאמור" דהיינו שהזכירו את דברי אביהם "לאמור" כדי לעורר זכותו שימשיך להשפיע להם כל טוב.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ויאמר יעקב אל יוסף וגו' בארץ כנען וגו' (מ"ח – ג')

דוקא בגלל היות ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות, שמה הוא כנען, על שם הכנעה, שהרי כך מצינו בו ית' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו.

(הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זיע"א

ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי וגו' (מ"ח – י"א)

י"ל שיעקב אבינו היה ירא שמא ח"ו נתקלקלו פניו – הצלם אלקים של יוסף הצדיק מחמת גודל טומאת ערות מצרים, "והנה הראה אותי אלקים גם את זרעך", כלומר: אפילו זרעך אשר הורתם ולידתם במצרים, אעפ"כ הצלם אלקים שורה עליהם, וכך מצינו בדברי חז"ל (מועד קטן ט') "אנשים האלו אנשי צורה המה" – היינו שיש להם "צלם אלקים", בחינת "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך".

הרה"ק רבי מ"ל מסאסוב זיע"א

שכל את ידיו כי מנשה הבכור (מ"ח – י"ד)

מאחר שמנשה הוא הבכור לא רצה יעקב אבינו לביישו ולשנות את סדר עמידתו מימין לשמאל, לכן שכל את ידיו בלבד.

הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א

ויברך את יוסף ויאמר (מ"ח – ט"ו)

ותמוה, יעקב אבינו הרי בירך את בני יוסף ולא את יוסף עצמו, למה כתב "ויברך את יוסף", וי"ל שאין ברכה גדולה לאבא מאשר הברכה שיהיו בניו טובים ויזכו לכל ההשפעות בגשמיות וברוחניות, אם "יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי" הרי זו ממילא הברכה הגדולה ביותר בשביל יוסף הצדיק עצמו.

השל"ה הקדוש לפי הרמב"ם זיע"א

הרעה אותי עד היום הזה (מ"ח – ט"ו)

"מעודי" בגימטריה מאה ושלושים, רומז למספר ימי שני חייו של יעקב אבינו עד שירד למצרים, "הזה" בגימטריה שבע עשרה, רומז ל- י"ז שנים שיעקב אבינו חיי בארץ מצרים.

ערוגת הבושם

בך יברך ישראל (מ"ח – כ')

לא אמר בכם אלא בך – כאיש אחד, באחדות, ואז אין הבדל מי קודם למי, ולכן "וישם את אפרים לפני מנשה" כי מנשה לא יקנא באפרים שהרי שניהם אחד.

הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א

מטרף בני עלית (מ"ט – ט')

רמז בזה על עיתים שהאדם נדמה לו שנפשו נטרפת עליו ובמצב קשה היא שרויה ח"ו, ידע אז כי עכשיו זמן עלייתו שיוכל להתעלות ולעבוד את ה', וזהו "מטרף בני" כשנדמה לך שנפשך נטרפת, אז "ועלית" תדע נכונה כי הגיע העת לעלות.

באר מים חיים

ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך (ג' – י"ז)

וברש"י, **אם אביך מת, אלקיו קיים**. ובגמרא (חגיגא ט"ו) אמרו חז"ל, "בזמן שאדם מצטער שכינה מה אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי". ו"ל שהאחים היו סבורים שהסיבה שיוסף הצדיק לא העניש אותם בחיי אביו, הוא כי לא רצה לגרום צער לאביו, ולכן אמרו לו: "אם אביך מת", אם לא הענשת אותנו עד עכשיו כי רצית לגרום צער לאביך, "אלקיו קיים", לא כל שכן שאין לך לגרום צער לרבוננו של עולם, המשתתף בצערו של כל אדם מישראל.

עטרת צבי זידיטשוב

צאתכם לשלום מלאכי השלום

מסופר שבעת שהיה הרה"ק ר"א מסאכטשוב זיע"א באלכסנדר אצל הרה"ק רבי יחיאל זיע"א לבקרו בעת שהיה חולה, היו הרבה אנשים בחדרו ולא הניחו לו לנוח מעט, ובעת שרצה מעט לטעום ולאכול, ביקש שיצאו האנשים מחדרו, ואמר בדרך צחות: מה שאומרים בליל שב"ק למלאכים שלום עליכם, בואכם לשלום וברכוני לשלום, וצריכים לשמוח עם המלאכים, ועכ"ז אומרים תיכף צאתכם לשלום, כאילו שרוצים כבר להיפטר מהם, אך בעת שרוצים לאכול אומרים גם למלאכים תלכו מעט עד שנגמור האכילה, ולכן אומרים "צאתכם לשלום"

שיח שרפי קודש